

EGYHÁZZENE-PEDAGÓGIA

Györgyiné Koncz Judit

Zenei képzés a nagykőrösi Református Tanítóképző Főiskolán

A Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kara (2750 Nagykőrös, Hősök tere 5.) az 1990/91-es tanévben kezdte meg működését. Az iskola az 1839-ben alapított s 1957-ben politikai okok miatt megszüntetett református tanítóképző intézet jogutódja. A jelenleg hetedik tanévében járó főiskola az újraindításkor egy 30 fős tanítóhitoktató-szakos évfolyammal indult. Azóta a főiskola tevékenységi köre kibővült, így nappali tagozaton tanító-hitoktató-, tanító-kántor-, diakónus-hitoktató-, diakónus-kántor-szakon, levelező tagozaton egyszakos tanító- és egyszakos hitoktató-szakon folyik a képzés. Ezenfelül különböző tanfolyam-jellegű képzésekkel is foglalkozik a 20 fős tanári kar. Jelenleg 150 fő nappali tagozatos és 350 fő levelező tagozatos hallgatónk van. A szakoknak megfelelően a zenei nevelés három fő irányban folyik.

Györgyiné Koncz Judit a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kara (Nagykőrös) tanára.

A *tanítóképzésben* a zenei nevelés célja a kottaolvasó, önálló zenei tevékenységre képes, az értékes zene és a zenei nevelés iránt elkötelezett, szakmáját szerető, jó ízlésű tanító nevelése, a korlátozott lehetőségeken belül a zenei analízis-felmérés felszámolása érdekében. Hallgatóink az országos tanítóképzős átlagnál kicsit magasabb óraszámban tanulják a zenei tantárgyakat, mivel az intézmények szakmai függetlensége megengedi, hogy a minimálisan előírt óraszámot eltérjünk. Ezt indokoltnak is tartjuk, hiszen minden hallgatónk egyben hitoktató vagy kántor is lesz, így szakmája gyakorlása során minden körülmények között zenei oktató-nevelő munkát is kell folytatnia. A tanítói zenei alapképzés valamennyi tantárgyát, a levelező tanítói és levelező hitoktatói szak egyháziének-óráit Györgyiné Koncz Judit főiskolai tanár látja el.

A *hitoktatóképzésben* belül helyet kap az „egyházi ének” tantárgy, mely magában foglalja a népének, gyermek- és ifjúsági ének, valamint himnológiai alapismeretek tanulmányozását. A tanítói és a hitoktatói szak zenei tanulmányai kölcsönösen kiegészítik egymást, egységet alkotnak. Minden hallgatónk hetente kötelezően minimum 3–4 zenei foglalkozáson vesz részt, ami különböző fakultatív tárgyakkal még bővíthető. Ez a kategórián belül országos szinten is kiemelkedő lehetőség. A hitoktatói szak egyháziének-óráit, valamint a főiskola vegyeskarának vezetését Hargita Péter főiskolai tanár látja el.

A harmadik képzési terület a *kántorszakos* hallgatók zenei nevelése. A képzés tartalmi és minőségi szintje az egyházzene-szak és a nyári illetve hétfégi kántorképzők szintje közé tehető. A szakon végzett hallgatók képesítést kapnak re-

formátus kántori szolgálatra és az általános iskola 1–6. osztályában az énekzene oktatására. A kántor-szak tantárgyai magukban foglalják az „ének-zene” műveltségi terület óráit, melyek elválaszthatatlanul egybeépülnek. Főiskolánkon, lévén egyházi felsőoktatási intézmény, az „ének-zene” műveltségi terület elvégzése a kántor-szak felvétele nélkül nappali tagozaton nem lehetséges. Feltétlenül szükséges megemlíteni, hogy hallgatóinkat kántorrá és énektanítóvá válásuk folyamatában a tanórákon kívül is segítjük. A szokásos reggeli áhítaton mindennap más-más kántor-szakos hallgató ül a hangszerhez, tehát másodéves koruktól folyamatosan hozzászoknak a nyilvános kántori szolgálathoz. Kamarakórusaink, hangszereseink rendszeresen vidéki istentiszteleteken szolgálnak, s ilyenkor szintén önállóan kell helytállniuk mind a vezénylés, mind a kántorizálás terén. Az évfolyamonkénti heti bibliaórák szintén kiváló alkalom a gyülekezeti ének, kánonok és könnyebb kórusművek éneklésére, itt szintén kántor-szakos hallgatóink kapnak vezető szerepet, ők irányítják a közös énekléseket.

A kántorképzésben a tanszék három főállású oktatója, valamint két óraadó tanár vesz részt. Név szerint a következők: *Dávid István* tanszékvezető főiskolai tanár orgonát, orgonaismeretet és zeneirodalmat, *Györgyiné Koncz Judit* szolfézst, gregorián-graduálalapismereteket és zeneirodalmat, *Hargita Péter* pedig egyházi éneket, hangképzést, zeneelméletet, karvezetést, harmóniumot és zeneirodalmat tanít. Óraadóként a harmóniumot *Ladics Tamás*, az orgonát pedig *Méhes Balázs* oktatja.

Az alábbi óra- és vizsgaterv a zenei tanszék teljes képzését rögzíti. A táblázatban látható szürke mezők az állami tanítóképzők „ének-zene” műveltségi területének kötelező óráit jelölik, míg a fehéren hagyott mezők a szürkével szerves egységben kifejezetten főiskolánk kántorképzését szolgálják a helyi elképzeléseknek megfelelően.

Kántor-szak, az ének-zene műveltségi terület óra- és vizsgaterve

Az általános tanítóképzés zenei tárgyai:

TANTÁRGY	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Alap	Műv.t.	Kántor
Szolfézs — zene- műismeret	2 gyj.	2 k.	2 gyj.						90 óra		
Ének-zene- tantárgypedagógia				2 k.					30 óra		
Karvezetés					1 gyj.				15 óra		
Népzene						1gyj.			15 óra		
Zenetörténet							1 ai.	1 k.	30 óra		
összesen:									180 óra		

Kántor-szak, az ének-zene műveltségi terület zenei tárgyai:

(a szürkével jelzettek tartoznak szorosan az ének-zene műveltségi területéhez)

Egyházi ének	1 k.	1gyj.	2 k.	2 k.	2 k.	2 k.	1 k.	1 sz.			180 óra
Hangszer- alapism.	1	1	1					összevont szigorlat		45 óra	
Hangszer	+1 k.	+1 k.	+1 k.	2 k.	2 k.	2 k.	2 k.	2 sz.			195 óra
Orgonaismeret	1 k.	1 gyj.									30 óra
Szolfézs	2 gyj.	2 gyj.	1 gyj.	1 k.						90 óra	
Ének-zene-tan- tárgypedagógia			2 gyj.	2 gyj.	2 k.	összevont szigorlat				90 óra	
Zeneelmélet			2 gyj.	2 gyj.	2 gyj.	2 gyj.				120 óra	
Karvezetés				2 gyj.	2 gyj.	2 gyj.	2 gyj.			90 óra	30 óra
Hangképzés	1gyj.	1 gyj.								15 óra	15 óra
Gregorián-gra- duálalapismeret							1 gyj.	1 k.			30 óra
Zeneirodalom						2 k.	2 k.	2 gyj.		60 óra	30 óra
összesen heti:	7 óra	7 óra	9 óra	11 óra	10 óra	10 óra	8 óra	6 óra		510 óra	510 óra

Az alapképzés bibliai tárgyai:

Ószövetség	2 k.	2 gyj.	2 sz.						90 óra	
Újszövetség		2 gyj.	2 k.	2 sz.					90 óra	
Egyháztörténet				2 gyj.	2 k.				60 óra	

A kántor-szak bibliai tárgyai:

Dogmatika					2 ai.	2 k.					60 óra
Egyház- és litur- giaismeret		1 gyj.	1 k.							30 óra	
(azonos az alapképzéssel, csak más félévben)											
összesen:										270 óra	60 óra

Gyakorlatok:

Ének-zenetanítás 5-6. osztályban						10 óra gyj.	45 óra gyj.	45 óra gyj.		100 óra	
Kántorizálás			4 óra gyj.	4 óra gyj.	4 óra gyj.	4 óra gyj.	4 óra gyj.				20 óra
összesen:			4 óra	4 óra	4 óra	14 óra	49 óra	45 óra		100 óra	20 óra

A kántor-szak zenei tárgyainak vizsgakövetelménye:

Gyakorlati jegy	2	4	4	4	3	4	4	2
Kollokvium	3	1	2	3	3	3	3	1
Szigorlat						1		1

A bibliai tárgyak vizsgakövetelménye:

Aláírás					1			
Gyakorlati jegy		3		1				
Kollokvium	1		2		1	1		
Szigorlat			1	1				

Kötelező fakultáció: énekkar (heti 2 óra), I-VII. félév, aláírás

Összevont szigorlat: szolfézs — tantárgypedagógia — zeneelmélet, VI. félév

A kántorvizsga részei:

a/ vizsgahangverseny: karvezetés

és hangszerjáték zenés áhítat keretében;

b/ korálkönyvismeret (a VIII. félév végi hangszerjáték és egyházi ének összevont szigorlat keretében);

c/ kántorizálás liturgikus keretben.

Kötelező külső gyakorlat: 2 hét a VII. félév novemberében

A műveltségi terület elméleti óraszám	510 óra
gyakorlati óraszám	100 óra
A kántor-szak zenei óraszám	510 óra
gyakorlati óraszám	20 óra
Biblikumok óraszám alapképzésben	270 óra
kántorképzésben	60 óra

Műveltségi terület + kántorszak összes óraszám	1200 óra
Alapképzésű biblikumokkal együtt	1470 óra

A szervezeti és működési formákon túl állandóan foglalkoztat bennünket, hogy végzett kántoraink valójában milyenek legyenek? Célunk, hogy

— szolgálatra neveljük őket, hogy olyan lelkülettel távozzanak főiskolánkról, amely református egyházzenei munkára szolgatársként alkalmassá teszi őket;

— nyitottak legyenek az értékes egyházi és világi komolyzene iránt, ismerjék fel és ápolják a valódi zenei értékeket;